

Одеський національний медичний університет
Фармацевтичний факультет
Кафедра суспільних наук

Силабус дисципліни
«Українська мова (за професійним спрямуванням)»

Обсяг	90/3
Семестр, рік навчання	I семестр, 1 навчальний рік
Дні, час, місце	1 практичне заняття на тиждень згідно розкладу, в аудиторіях кафедри, гол. корпусу; або онлайн Кафедра суспільних наук, Вул. Пастера, 11, Тел. 712-31-00, e-mail kafedra 11@ukr.net
Викладачі	Д-р філол. н., професор Яковлева О.В. К. філол. н., доцент Сікорська О.О. К. філол. н., старший викладач Шаніна О.С. К. філол. н., викладач Бербер Н.М. Викладач Чернята Н.О. Тел. 712-31-00
Мова навчання	українська
Інформація про відпрацюван-ня пропусків та консультації	Згідно графіка кафедри суспільних наук (Чт 14.00-16.00; Сб 10.00-14.00)

КОМУНІКАЦІЯ

Очно, Viber, Zoom, Teams

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основи сучасного професійного мовлення, фармацевтична термінологія, правила укладання фахової документації, культура наукової та професійної української мови, формування навичок і вмій з актуальних видів професійної мовленнєвої діяльності.

Пререквізити: ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови.

Постреквізити: закладає основи фахової мови фармацевта, з перспективою використання здобутих знань у професійній діяльності; продовжує формувати мовну компетенцію, комунікативні навички майбутніх спеціалістів та сприяє становленню національно свідомої особистості.

Мета: продовжити формування національно-мовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови.

Основні завдання: оволодіння нормами сучасної української мови в аспектах стилістики, морфології та синтаксису в контексті мовлення фахівця-фармацевта; усвідомлення значимості державної мови в професійному

спілкуванні; вільне володіння та доцільність застосування термінів та сталих сполук, що стосуються цієї галузі знань; опанування нормами перекладання й редагування текстів фармацевтичного профілю, укладання основних видів документів.

Очікувані результати: володіння студентами мовою на рівні фахового спілкування в усьому багатстві лексичних, фонетичних, морфологічних, синтаксичних, стилістичних засобів, зокрема термінологічного запасу. Наявність стійких знань про специфіку усної та писемної форм української мови в науковому й офіційно-діловому стилях із урахуванням фахової спрямованості. Уміння складати, перекладати й редагувати тексти медичної спрямованості, уміння укладати основні види документів.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання. Курс буде викладений у формі практичних занять (30 год.) і організації самостійної роботи студентів (60 год.). Консультації – індивідуальні. При проведенні практичних занять використовуються методи: діагностування (бесіда, спостереження, тестування, творчі та самостійні роботи); інформування (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий контроль); самостійна робота (дослідження наукових та інформаційних джерел); практична робота (виконання тренувальних вправ та завдань); розвиток творчої діяльності (здійснення мовних розвідок); операційний метод (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій).

Зміст навчальної дисципліни

Тематичний блок 1. Культура професійного мовлення. Фонетичні, орфографічні та стилістичні, лексичні та фразеологічні норми професійного мовлення Вступ до справочництва. Документація щодо особового складу, обліково-фінансова та господарсько-договірна документація.

Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування. Мовні особливості наукового стилю. Власне українська та іншомовна лексика. Мовні особливості офіційно-ділового стилю. Автобіографія.

Тема 2. Історія розвитку української термінології. Терміни та номенклатурні назви у науковому мовленні. Способи творення термінів. Типологія словників. Їх роль у збереженні та збагаченні української мови та підвищення мовної культури та їх види. Заява.

Тема 3. Фонетичні та орфографічні норми професійного мовлення. Документ та його функції. Критерії класифікації документів. Текст документа. Оформлення сторінки документа. Вживання великої літери у професійному мовленні. Резюме.

Тема 4. Культура професійного мовлення. Жанри публічного виступу. Форми проведення дискусії. Лексичні норми професійного спілкування. Особливості мови професії фармацевта. Службові записки. Доповідна записка. Пояснювальна записка.

Тема 5. Правопис фахових термінів іншомовного походження. Подвоєння та подовження приголосних у фаховій термінології. Багатозначні слова та контекст. Доручення. Розписка.

Тема 6. Фразеологізми у науковому та офіційно-діловому стилях. Порухення фразеологічних норм. Складноскорочені слова, абрєвіатури та графічні скорочення в контексті фахового мовлення. Протокол.

Тема 7. Пароніми та синоніми у професійному мовленні. Витяг із протоколу.

Тематичний блок 2. Морфологічні та синтаксичні норми професійного мовлення. Довідково-інформаційна та розпорядча документація.

Тема 8. Морфологічні норми професійного спілкування. Особливості використання граматичних форм іменників у професійному спілкуванні. Труднощі перекладу процесових понять. Службові листи.

Тема 9. Звертання у офіційно-діловому стилі. Особливості використання граматичних форм прикметників у професійному спілкуванні.

Тема 10. Особливості використання займенників у професійному спілкуванні. Звіт.

Тема 11. Особливості використання дієслівних форм у професійному спілкуванні. Запрошення. Оголошення.

Тема 12. Особливості використання граматичних форм числівників у професійному спілкуванні. Зв'язок числівників з іменниками. Розпорядження. Наказ.

Тема 13. Складні випадки перекладу прийменникових конструкцій. Синонімія прийменникових конструкцій.

Тема 14. Синтаксис усного і писемного мовлення. Порухення синтаксичних норм у професійному спілкуванні.

Тема 15. Підсумковий тестовий контроль.

Перелік рекомендованої літератури

Основна (базова) література:

1 Світлична Є.І., Берестова А.А., Тележкіна О.О. Фахова мова фармацевта. – Х. : Тім Пабліш Груп. – 2012. – 260 с.

2 Світлична Є.І., Берестова А.А., Приймко А.Є., Бронникова О.Ю. Українське ділове мовлення. – Х. : Вид-во НФаУ ; Золоті стор., 2002. – 320 с.

3 Берестова А. А. , Тележкіна О. О. Зошит-практикум з української мови за професійним спрямуванням для самостійної роботи студентів – Х. : Вид-во НфаУ, 2016. – 87 с.

4 Ділова українська мова: навч. посібник / В. В. Білик, С.Л. Брайченко, О.Ю. Колтунов та інші. —Одеса. 2009. — 248 с.

5 Сікорська О.О. Українська мова // Українська мова. Історія України. Історія української культури : практикум / О. Ю. Колтунов, О.О. Сікорська, О. О. Уварова [та ін.]. – Одеса : ОНМедУ, 2012. – С. 7 – 169. – (Б-ка студента-медика).

Допоміжна:

1 Бас-Кононенко О. В. Українська мова. Теорія, завдання, тести : [навч. посібник] / О. В. Бас-Кононенко, Л. П. Гнатюк. – К. : Знання, 2014. – 405 с.

2 Козаченко Г. В. Українська мова за професійним спрямуванням : [навч. посібник] / Г. В. Козаченко. – К. : ВСВ «Медицина», 2013. – 336 с.

- 3 Левченко О.П. Науковий стиль: культура мовлення: [навчальний посібник] / О.П. Левченко. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 204 с.
- 4 Лисенко Н.О. Культура наукової мови: [навчальний посібник] / Н.О. Лисенко, Н.В. Піддубна, О.О. Тележкіна. – Х.: Тім Пабліш Груп, 2015. – 224 с.
- 5 Микитюк О. Р. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма : [навч. посібник] / О. Р. Микитюк. – 2-ге вид., доповн. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 440 с.
- 6 Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 2013. – 360 с.
- 7 Тетарчук І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : [навчальний посібник для підготовки до іспитів] / І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 186 с.
- 8 Шутак Л.Б. Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, А.В. Ткач, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2012. – 182 с.

ОЦІНЮВАННЯ

До контрольних заходів належать *поточний* та *підсумковий* контролю. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: усне опитування згідно з розробленими викладачем методичними вказівками; система тренувальних вправ і творчих завдань; блок тестових завдань; самостійна робота; написання рефератів і наукових повідомлень.

Оцінювання успішності вивчення кожної теми дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою.

На практичному занятті повинно бути опитано не менше 50% студентів. Наприкінці семестру (циклу) кількість оцінок у студентів в групі в середньому повинно бути однаковим.

Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Підсумковий контроль здійснюється після його завершення. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних тематичний блоків і має визначатися за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні. Для тих студентів, які бажають покращити успішність з дисципліни за шкалою ECTS, підсумковий контроль здійснюється додатково за графіком, затвердженим у навчальному закладі.

Оцінка за дисципліну – це на 50% поточна успішність (середнє арифметичне всіх поточних оцінок студента) та на 50% - оцінка на іспиті.

Для оцінювання дисципліни за 4-бальною традиційною (національною) шкалою спочатку розраховується середній бал за дисципліну як середнє арифметичне двох складових:

1) середній поточний бал як арифметичне всіх поточних оцінок (розраховується як число, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад, 4,76);

2) традиційна оцінка за іспит.

Середній бал за дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою і розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до проценту засвоєння необхідного об'єму знань з даного предмету.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожної теми – «відмінно».

- за поточну навчальну діяльність та СРС – середній бал.
- за всю навчальну дисципліну середнє арифметичне поточної діяльності в сумі з оцінкою за іспит.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання відповідає загальним правилам в ОНМедУ.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань. Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання; повторне проходження оцінювання.

Політика щодо відвідування та запізнь: присутність на заняттях є обов'язковою. На початку заняття відбувається перевірка присутності студентів. Наслідком відсутності на занятті є обов'язкове подальше відпрацювання теми.

Мобільні пристрої: використовуються лише з метою навчання.

Поведінка в аудиторії: згідно морально-етичному кодексу ОНМедУ.